

HUKUK ARAŖTIRMALARI

Dizgi: Coşkun YILDIRIMTÜRK

**Baskı: MARMARA ÜNİVERSİTESİ TEKNİK EĞİTİM
FAKÜLTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MATBAA
BİRİMİ**

İSTANBUL 1995

HUKUK ARAŐTIRMALARI

**MARMARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
TARAFINDAN YAYIMLANIR**

Cilt: 8

Sayı: 1-3

1994

6026 Sayılı Kanun Geređince Sorumlu

Fehim ÜÇİŞİK

M. Ü. Hukuk Fakültesi Dekanı

YAYIN KURULU

M. Akif AYDIN

Abdullah DİNÇKOL

Ferit Hakan BAYKAL

Fethi GEDİKLİ

İÇİNDEKİLER

Emin ARTUK	Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukunda İntihara İkna ve Yardım Suçu	7
M. Akif AYDIN	İslam Hukukunda Tek Taraflı Hukuki İşlem	61
Nur CENTEL	Koruma Tedbirlerinde Gelişmeler	69
Turan YILDIRIM	İdari Yargılama Usulü Kanunundaki Son Değişiklikler	101
Bihterin DİNÇKOL	Anayasal Koruma Altındaki Devrim Kanunları	127
Mehmet SOMER	Kooperatiflerde Azınlığın Genel Kurulun Toplanmasını Sağlama Hakkı	147
Abdullah DİNÇKOL	Sosyo-Ekonomik Değişmelerin Türk Pozitif Hukuk Sistemine Etkileri	165
Ferit Hakan BAYKAL	Kararlarının Genişliği Konusunda Türk Uygulaması	193
Pervin SOMER	Roma Hukukunda Mahkumiyet Kararına Rağmen Borcun İfa Edilmemesinin Borçlu Bakımından Sonuçları	223

Serap HELVACI

İsviçre Medeni Kanununun
28.Maddesi ile İsviçre Borçlar
Kanununun 49.Maddesinin Tarihi
Gelişimi 237

Mete ERDEM

A Brief Note On The Competence
Of The UN Security Council In
International Crimes Of States 255

Haim CERBER / Mehmet AKMAN

Osmanlı Hukukunda Şeriat, Kanun
Ve Örf: 17. Yüzyıl Bursa'sı
Mahkeme Kayıtları 265

Oya (SELEN) SONER

Avrupa Topluluğu Ülkelerinde
Çalışan Kadının Statüsü 293

MUKAYESELİ HUKUK VE TÜRK HUKUKUNDA İNTİHARA İKNA VE YARDIM SUÇU

Mehmet Emin ARTUK*

Simone Luise ARTUK'a

Giriş

Sonuç olarak psikolojik bir olay olan intihar, kişinin kendini bilerek ve isteyerek öldürmesidir¹. Çeşitli sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik faktörlerin etkisiyle insan, doğasına aykırı olarak öz varlığını yok etmeye yönelik bir eyleme itilmektedir. Bu bakımdan intihar olaylarına sadece ağır ruhsal rahatsızlıkları olan hastalarda değil ayrıca stres yaratan yaşam koşullarına karşı tepki gösteren

---

* Prof.Dr., M.Ü.Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

¹ Littré'ye göre intihar, kendini öldüren insanın eylemidir. Tanım, kaza ile zehir içen insanın ölümünü de intihar olarak kabul etmektedir. Kaza neticesi meydana gelen ölüm olayını intihar tanımı dışında bırakan Durkheim'a göre intihar, "ölen kişi tarafından ölümle sonuçlanacağı bilinerek yapılan olumlu ya da olumsuz bir eylemin doğrudan ya da dolaylı sonucu olan her ölüm" olayıdır. Yemek yememek olumsuz eyleme örnek olarak gösterilebilir. Doğrudan ya da dolaylı şekilde ölüme değinen Durkheim, din korkusu ile kendini öldürmeye cesaret edemeyenlerin, ölüm cezasını gerektiren bir davranışta bulunarak aynı sonuca ulaşmak istemelerini de (ölüme yol açacak dolaylı bir davranışta bulunma) intihar sayar, bkz. Nezahat Arkun, **İntiharın Psikodinamikleri**, 2. Bası, İstanbul 1978, s.25-26; Emile Durkheim, **Le suicide, Etude de sociologie**, Paris 1930 (Paris 1897'den Tıpkı Basım), s.3-5; Emile Durkheim (Çev.: Özer Özenkaya), **İntihar, Toplumbilimsel İnceleme**, 2. Bası, Ankara 1992, s.22-25.

normal kişilerde de rastlanmaktadır². Ağır ruhsal rahatsızlıkların temelinde çoğu kez toplumsal koşulların elverişsizliği yatmaktadır. İntiharların çokluğu veya azlığı bir ülkenin ruh sağlığı derecesinin bir göstergesidir. İntihara ilişkin istatistikler, ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Yapılan araştırmalar, ülkemizdeki intihar olaylarının diğer ülkelere nazaran oldukça az olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun nedenleri arasında İslam Dininin intihar olayına olumsuz biçimde yaklaşımı söylenebilir³. Bununla beraber ülkemize ilişkin olarak veri toplama zorluğu intihar konusunda gerçek bir yorumda bulunmayı zorlaştırmaktadır. Yapılan araştırmalar (1990 İntihar İstatistikleri) dünya genelinde daha çok yaşlı nüfusun intihar etmesine karşılık ülkemizde intihar olaylarının 15-34 yaş grupları arasında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. İstisnalar dışında genelde erkek intiharları kadın intiharlarından daha yaygındır⁴. 1990 İntihar İstatistiklerine göre intihar nedenleri arasında ilk sırayı hastalık almakta, onu az bir farkla aile geçimsizliği izlemektedir. Diğer intihar nedenleri ise, geçim zorluğu, ticari başarısızlık, hissi ilişkiler ve istediği ile evlenememedir.

2 Örneğin, yılda 2000 kişinin hayatına son verdiği ve her gün 50-60 kişinin intihar teşebbüsünün gerçekleştiği İsveç'te, işsizlik oranının artmasına paralel olarak cana kıymaların sayısında da bir artış gözlenmektedir. İşsizlik nedeniyle intihar eden erkekleri, yalnız anneler izlemektedir. Bkz. Gürkan Uçkan, **İsveçliler Bunu Hep Yapıyor**, Cumhuriyet 2, 12.5.1993, sy. 24689, s.1.

3 İslam Hukuku intiharı yasaklamıştır. Konuyla ilgili hükümlere hem Kuran'da hem de hadislerde rastlanır : "Kendinizi öldürmeyiniz" (Nisa Suresi Ayet 29). bkz. **Kuran-ı Kerim ve Açıklamalı Meali** (Hazırlayanlar : Ali Özek-Hayrettin Karaman vd.), İstanbul 1982, s.82. Hadisi şeriflerde de intiharın yasak olduğu vurgulanmıştır. Allahın Elçisi şöyle demektedir : "Her kim ki kendisini bir demirle öldürürse kıyamet gününde elinde o demir parçacığı ile getirilir, cehennem azabının içinde kalıverir. Her kim ki kendisini bir zehirle zehirlerse, kıyamet gününde o zehir elinde bulunarak cehennem ateşine sokulur, orada sürekli kalır. Kim ki kendisini ağaçtan atarak öldürürse o da cehenneme fırlatılarak atılır, orada ebediyen kalır. bkz. Abdülkadir Üdeh., (Çev.: Akif Nuri), **İslam Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk**, C.I. İstanbul 1976, s.644. Dünyevi ceza ölümle sakıt olduğundan, İslam Hukukunda yasak ve haram sayılan intihar fiili gerçekleştikten sonra, müntehire ceza verilmez. Vefatı vukubulan müntehirin cezalandırılmamasına karşılık, intihar etmek isteyen kişi ölmediği takdirde intihar suçuna teşebbüsünden dolayı cezalandırılır. İntihar yasaklandığından, intihar eden kişiyi teşvik eden, ona yardımda bulunan da cezalandırılır. İntihar ve din arasındaki ilişkiler için bkz. Faruk Güçlü, **İntihar**, 2. Bası, Ankara 1992, s. 25-26.

4 DİE verilerine göre 1990 yılında ülke düzeyinde toplam 1357 intihar olayından 865 ini erkekler, 492 sini kadınlar gerçekleştirmişlerdir. İntihar İstatistikleri 1990, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara 1991, s.10.

Uzun zaman cezalandırılan bir fiil olarak kabul edilen intihar bugünün modern hukukunda suç sayılmamaktadır⁵. İntiharın suç sayılmamasının gerekçeleri olarak denmiştir ki, genellikle akli dengeleri bozuk kişiler intihar veya intihara teşebbüs ederler. Bırakın ceza vermeyi bunlar kendilerine merhamet duyulması gereken kişilerdir⁶. Fiilin cezalandırılmamasının nedenleri arasında, uygulanacak cezanın "gereksiz" ve "haksız" olduğu da vurgulanmıştır. Gerçekten intihar eden artık hayatta olmadığından cezanın tatbiki gereksizdir, cezanın uygulanması herhangi bir yarar sağlamaz. Ceza, ancak intihar edenin yakınları, yani masum kişiler üzerinde etkisini gösterir. Suç işlemeyenler üzerinde doğrudan doğruya etkili olan bu durum cezaların şahsiliği prensibine aykırıdır. Bu hususları Beccaria, "Suçlar ve Cezalar" adlı kitabında iki asır önce (1764) şu cümlelerle ifade etmişti: "İntihar, cezalandırılması

⁵ Eski devirlerde intihar eyleminin suç sayıldığına tanık oluyoruz. Gerçekten Roma İmparatorluğunun ilk devirlerinde intihar eden ağır bir şekilde cezalandırılırdı. Nicolay'ın bize naklettiğine göre, ilk krallar zamanında intihar edenler hayvanlara teslim edilir veya bir darağacında teşhir edilirdi. Servus kendini asanın kabirden mahrum bırakıldığını belirtmektedir, bkz. Coquelin de Lisle (Antonin), **Du suicide. De l'aide et de la participation au suicide d'autrui**, Rennes 1928, s.24 (Rennes Doktora Tezi). Daha sonraki devirlerde Romalılar, intiharı hayata son vermenin hoş bir sekli olarak kabul ettiler. Bununla beraber kendisini öldürmeye teşebbüs eden ve fakat ölmeyen asker ölüm cezasına çarptırıldığı gibi malları müsadere de edilirdi. Coquelin de Lisle, 25 vd. Hristiyanlık anlayışına göre insan hayatına ancak tanrı son verebilirdi. Saint Augustin (Aziz Augustinus) konuyla ilgili Hristiyanlık Öğretisini şu şekilde özetliyordu: "Hiç bir zaman ne kendini ne de başkasını öldüreceksin. Kendini öldüren de bir katil değil midir?". Hristiyanlık Roma Hukuku karşısında zayıf bir konumda olduğundan Saint Augustin'in bu görüşleri önceleri ağırlık kazanamadı. Ancak daha sonraları (örneğin, 878 Troyes Konsili Kararı) intihar edenin gömülmesi sırasındaki törenler yasaklandı. Ortaçağda intihar edenin menkul ve gayrmenkul mallarının müsaderesini öngören adetlere rastlanmaktaydı, Coquelin de Lisle, 32 vd. 18 nci Asır müelliflerinden Jousse, "Traité de Droit Criminel" adlı eserinde intihar edenlerin ceset ve mallarının yaptırma tabi tutulduğunu (cesedin teşhiri, gömülmesinin yasaklanması, malların müsaderesi) açıklamaktadır. Coquelin de Lisle, 42. Beccaria, Montesquieu ve Voltaire'in etkisiyle intihar fiilinin kovuşturulması seyrekleşti. 6.5.1813 Bavyera Ceza Kanununun yürürlüğe girmesiyle intihar ve intihara teşebbüs Almanya'da suç olmaktan çıktı.

Fransa'da 1791 Ceza Kanunuyla intiharın cezalandırılmasına son verildi. Hüfzı Velidedeoğlu, **Tötung auf Verlangen, Euthanasie, Selbstmord und Teilnahme am Selbstmord**, Leipzig-Strassburg-Zürich 1933, s.45-46. İngiltere'de uzun zaman suç sayılan intihara teşebbüs, 1962 yılında suç olmaktan çıkarıldı, bkz. Sulhi Dönmezer, **Kişilere ve Mala Karşı Cürümler**, 13.Bası, İstanbul 1990, s.88.

⁶ Ernst Hafter, **Schweizerisches Strafrecht. Besonderer Teil**, C.I. Berlin 1937, s.14; Ayhan Önder, **Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar**, İstanbul 1994, s.78.

asla mümkün olmayan bir suçtur. Bunun nedeni, cezaya konu olan şeyin cansız ve hissiz bir bedenden ibaret oluşundan veya bu yüzden cezalandırılmağa kalkılacak başka kimselerin tamamen masum bulunuşlarından. Birinci halde bu ceza yaşayanlar üzerinde tıpkı bir heykelin kırbaçlanmasında hissettikleri gibi hiçbir etki meydana getirmez. İkinci halde yani intihar edenin masum yakınlarına ceza verilmesi ise, cezaların şahsiliğinin sağlanmadığı bir ülkede, hürriyetten bahsedilemeyeceğinden, zulüm ve adaletsizlik doğurur"⁷. İntiharın cezalandırılmamasının diğer bir nedeni de, ahlâk ve dinle ilgili olan canına kastetme fiilinin, ceza hukuku tarafından düzenlenemeyeceğidir⁸. Hukukun görevi bütün ahlâka aykırı hareketleri ceza yaptırımına altına almak değildir. Genellikle ceza hukuku üçüncü şahısların hukuki menfaatlerine ilişkin saldırıları önlemeye çalışır⁹. Kendini öldürene ceza verilmemesinin diğer bir gerekçesi de, kişinin kendisine ait hak ve yararları koruması bakımından ceza hukuku yükümlülüğü altına sokulamamasındandır. Kişiye, kendi hayatını ve sağlığını koruma yükümlülüğünün verilmesi, acayip bir hukuki görev ve sorumluluk teşkil eder. Bu itibarla intiharın hukuki bir değeri yoktur¹⁰.

İntiharı suç saymayan Türk Ceza Kanunu (TCK.) diğer ülke kanunlarının tuttuğu yolu izleyerek intihara teşebbüsü de cezalandırmamıştır. Bu konuda bir müellif¹¹ şöyle demektedir:

⁷ Beccaria (Çev. André Morellet), **Traité des Délits et des Peines**, Paris An V. - 1797, s.147-148; Beccaria, **Des Délits et des Peines**, Traduction Nouvelle, Paris 1822, s.226; Beccaria (Çev.: Muhiddin Göklü), **Suçlar ve cezalar yahut Beşeriyetin Mecellesi**, 3. Bası, İstanbul 1964, s.270

⁸ Paul Logoz, **Commentaire du code pénal suisse. Partie spéciale**, C.I (Art. 111 à 212), Neuchâtel-Paris 1955, s.22

⁹ Dieter Varwyk, **Die Tötung auf Verlangen und die Beteiligung am Selbstmord im schweizerischen, deutschen und französischen Strafrecht. Vergleichende Darstellung**, Düsseldorf 1964, s.23 (Fribourg Doktora Tezi)

¹⁰ Varwyk, 23; Önder, 78

¹¹ R.Garraud, **Traité théorique et pratique du droit pénal français**, C.V, 3.Bası, Paris 1924, s.279. İntihara teşebbüsün cezalandırılmamasının çok doğru ve makul olduğunu belirten Taner, "çünkü teşebbüsü ceza verilmesi, tamamlanmayan teşebbüsü tekrara, tamamlamaya saik olabilir. Fakat diğer birçok memleketlerin kanunları gibi Türk Ceza Kanunu intihara teşvik ve yardımı müstakil bir suç olarak cezalandırmıştır (m.454)" düşüncesindedir. Bkz. M.Tahir Taner, **Ceza Hukuku, Umumi Kısım**, 3. Bası, İstanbul 1953, s.433 dn. 1. Bu düşünceye daha sonra yazdığı bir makalesinde ilthak eden Erdoğan, "intihar ve intihara teşebbüs suç sayılmaz. İntihara teşebbüsü gerçi İngiliz ve New York Devleti (Belirtelim ki intihara teşebbüsü

"İntihara teşebbüsün cezalandırılmaması, intiharın cezalandırılmamasının zorunlu bir sonucudur. Hayatına son vermeye teşebbüs eden kimsenin sırf hayatta kaldığı için cezalandırılması mümkün değildir".

İntihar ve intihara teşebbüsün ülke kanunları tarafından suç sayılmamasına karşılık, intihara ikna ve yardımın bağımsız bir suç olarak kabul edilip edilmemesi konusunda kanunlar arasında bir birlik yoktur. Konuyla ilgili olarak ceza kanunlarını ikiye ayırmak mümkündür. Bir grup ceza kanunu (örneğin, Fransız, Federal Alman, Belçika, İsveç, Finlandiya, Lüksemburg), intihara yardım veya ikna fiilini bir suç tipi olarak öngörmez. Bazı kanunların bu yolu seçmelerinin nedeni asıl fiil olan intihar cezalandırılmadığından ona iştirakin de cezalandırılmaması nedeniyle. Diğer bir anlatımla, iştirakte "bağlılık kuralını" -yani iştirakin varlığının asli maddi failin bir suç işlemiş olmasına bağlanması esasını- kabul eden ülkeler, asıl fiil suç olmayınca ona iştirak hareketlerini de cezalandırmazlar¹². İntihara yardım eden asıl fiili kendisi işlemediğinden, yani diğerini doğrudan doğruya öldürmediğinden kasten adam öldürmeden de sorumlu olmaz. İştirakte "bağlılık kuralını" kabul eden ülkelerde de öğretinin bir kısmı¹³, intihara iştirakin birçok ülke kanununda olduğu gibi ayrı bir cürüm sayılmasının yerinde olacağını ifade etmiştir. İntihara yardıma yer

İngiltere 1961 de Suicide Act Kanunuyla, New York-sec.2303 ve 2304 Penal Code-1919 da suç olmaktan çıkarmıştır. Bkz. Gerhard Simson, **Die Suizidtat. Eine vergleichende Betrachtung**, München 1976, s.44; Martin Schubart, **Kommentar zum schweizerischen Strafrecht. Schweizerisches Strafgesetzbuch. Besonderer Teil. C.I: Delikte gegen Leib und Leben, Art. 111-136 StGB**, Bern 1982, s.110) Kanunları suç saymakta iseler de diğer devletler kanunları suç saymazlar. Zira böyle bir fiilin suç sayılması tamamlanmayan fiili ikmâle icbar gibi bir netice tevhit eder" demektedir. Bkz. Ahmet Erdoğan, **Mağdurun Suç İşlenmesine Muvafakatı** (Ad. Der., sy. 9, Ankara 1950, s.1152-1165, 1163) (Mağdurun....). Müellif daha önce yazdığı bir makalesinde intihara teşebbüsün cezalandırılması gerektiğini savunurken şöyle demektedir: "Bu fiil, ikna ve yardım eden bakımından ne kadar çirkinse intihar eden bakımından da o kadar çirkindir. O halde bence teşebbüs derecesinde kalan müntehirlere ceza vermek ve eğer fiil akli ve psikolojik bir marazdan ileri gelmişse ıslah ve iyi etmek, bu yoldaki temayülleri frenlemek bakımından faydalı olacaktır". Bkz. Ahmet Erdoğan, **İntihar Fiili**, İleri Hukuk Aylık Dergisi, sy. 39, Eylül 1948, s.230

¹² Simson, 46-47

¹³ Georges Vidal-Joseph Magnol, **Cours de droit criminel et de science pénitentiaire. C.I. Droit pénal général-Science pénitentiaire**, 9. Bası, Paris 1949, s. 389

vermeyen kanunlara karşılık birçok kanun¹⁴ ve bu arada TCK., intihara yardımı, ayrı, bağımsız bir suç olarak düzenlemiştir. İntihara yardımın bağımsız bir suç tipi haline getirilmesinin ve dolayısıyla cezayı gerektirmesinin nedeni, başkasının hayatına bir saldırının varlığından dolayıdır¹⁵. Bu yolu seçen kanunlar asli maddi failin kanuni tipe uygun bir hareketini aramayarak, intihara yardım ismiyle bağımsız bir suç tipi öngörmüşler ve genel iştirak hükümlerinden ayırdıklarını göstermek için iştirakte kullanılan terimlerden farklı ve fakat aynı anlama gelen kavramlara yer vermişlerdir¹⁶.

İntihara yardım suçunun konusunu oluşturan makalemiz iki paragraf ve sonuçtan oluşmaktadır. Birinci paragrafta intihara yardım suçunu mukayeseli hukuk açısından incelemeye çalıştık¹⁷.

¹⁴ Örneğin, 1921 Arjantin CK.m.83; 1852 Avusturya CK. m.139 b (1934 değişikliğiyle); 1974 Avusturya CK. m.78; 1951 Bulgar CK.m.138; 1968 Bulgar CK.m.127; 1940 Brezilya CK.m. 122; 1930 Danimarka CK.m.240; 1940 İzlanda CK.m.214; 1954 Grönland CK.m.57/3; 1944 İspanyol CK.m.409; 1950 Yunan CK.m.301; 1930 İtalyan CK.m.580; 1902 Norveç CK.m.236; 1951 Yugoslav CK.m.139; 1881 Hollanda CK.m.294; 1950 Çekoslovak CK.m.226; 1961 Çekoslovak CK.m.230; 1937 İsviçre CK.m.115; 1969 Polonya CK.m.151; 1968 Romen CK.m.179; 1961 Macar CK.m.255; 1.3.1979 Küba CK.m.319; 1886 Portekiz CK.m.354

¹⁵ Ph. Thormann-A.von Overbeck, **Das Schweizerische Strafgesetzbuch**. C.II. **Besondere Bestimmungen. Art. 111-332. Einführung und Anwendung des Gesetzes. Art. 333-401**. Zürich 1941, s.16; ayrıca bkz. Logoz. I, 22

¹⁶ Dieter König, **Die Tötungsdelikte in : Materialien zur Strafrechtsreform**. C.II. **Rechtsvergleichende Arbeiten**. Bonn 1955, s.209-234, 222. Örneğin, İsviçre CK.u. intihara yardım suçunun (m.115) kenar başlığında "intihara teşvik ve yardım" ibaresine yervererek, iştirak hükümlerinin (m.24, 25) kenar başlıklarında kullandığı, iştirak, azmettirme, tâli şeriklik kavramlarına yer vermemiştir.

¹⁷ Bauda 19. Asrın sonlarında ve 20. Asrın ilk çeyreğinde intihara yardım suçuna ilişkin yayınlanan monografik çalışmaların sayısı bir hayli fazladır. Bu hususta Alman, İtalyan, İsviçre ve Fransız Hukuk Literatürüne ait bazı örnekler vermekle yetineceğiz: Max von Obstfelder **Theilnahme an Selbstmord**, Göttingen 1896 (Göttingen Doktora Tezi); Viktor Wellauer, **Der Selbstmord, insbesondere Anstiftung und Beihilfe zum Selbstmord**, St. Gallen 1896 (Bern Doktora Tezi); Guderian, **Die Beihilfe zum Selbstmord und die Tötung des Einwilligenden**, Göttingen 1899 (Berlin Doktora Tezi); Ossip Bernstein, **Die Bestrafung des Selbstmords und ihr Ende, Breslau 1907** (Heidelberg Doktora Tezi); Feld, **Die Anstiftung und Beihilfe zum Selbstmord**, Borna-Leipzig 1909 (Leipzig Doktora Tezi); Erich Selkmann, **Selbstmord, Teilnahme am Selbstmord und Tötung auf Verlangen**, Greifswald 1910 (Greifswald Doktora Tezi); Otto Scharnow, **Über die strafrechtliche Behandlung der Selbstverletzung, insbesondere des Selbstmordes und der Teilnahme an demselben**, Borna-Leipzig 1912 (Rostock Doktora Tezi); Weber, **Die Strafbarkeit der Teilnahme am Selbstmord**, Heidelberg 1913 (Heidelberg Doktora Tezi); Otto Gierlich,

Türk Hukukuna ayrılan ikinci paragrafta ise, intihara yardım suçunun TCK'undaki düzenleniş biçimini ele aldık, bunun yetersizliğini vurguladık ve yeni düzenlemeler yapılması gereğini ortaya koyduk. Sonuç bölümünde ise mukayeseli hukuk verileriyle birlikte Türk Hukuku açısından nelerin yapılması gerektiğini belirtmeye çalıştık.

I. MUKAYESELİ HUKUKTA İNTİHARA YARDIM SUÇUNUN UNSURLARI

I- Suçun Maddi Unsuru

Bu bağımsız suçun maddi unsuru, genellikle mağdura kendi hayatına son verme kararını aldırma (ikna) veya intiharı icrasına yardımdır. Bu iki fiilden (ikna, yardım) birinin varlığı suçun hareket unsurunun gerçekleşmesi için yeterlidir. Ancak sadece iknadan (Yunan CK.m.301) veya sadece yardımdan (Şili CK.m.393) bahseden kanunlara da rastlanmaktadır. TCK u (m.454) "intihara ikna ve buna yardım eden" ibaresini taşıdığından, suçun hareket unsurunun gerçekleşmesi bakımından kanaatimizce¹⁸ her iki fiil de ihtiyaç vardır.

Suçun maddi unsuruna ilişkin kanunlarda yer alan farklı terimler aynı anlama gelmektedir. Müntehire karar aldırma, fiili işleme için onu inandırma anlamına gelmek üzere örneğin, Yunan CK. (m.301), 23.1.1974 Avusturya CK. (m.78), İsviçre CK. (m.115), 2.3.1951 Yugoslav CK. (m.139), 7.12.1940 Brezilya CK. (m.122) "ikna" : 19.10.1930 İtalyan CK. (m.580), Uruguay CK. (m.315/1) "karar aldırma": 3.3.1881 Hollanda CK. (m.294), Kosta Rika CK. (m.189) "teşvik ve tahrik etme" terimlerini kullanmaktadırlar. Maddi unsurun ikinci şeklini belirtmek üzere kanunlar, "yardım etme" (örneğin, Avusturya CK. m.78, İsviçre CK. m.115, 29.11.1961

Selbstmord unter besonderer Berücksichtigung der Teilnahme. Bonn 1916 (Breslau Doktora Tezi); Zupetta, **Del suicidio in rapporto alla morale e al diritto** 1884; **Ferri, L'omicidio-suicidio. Responsabilita giuridica.** 3. Bast. Torino 1892; Ernst Frank, **Anstiftung und Beihilfe zum Selbstmord,** Zürich 1913 (Zürich Doktora Tezi); Démètre D. Damian, **De l'instigation au suicide. Essai d'une théorie pénale,** Milan 1925 (Fribourg Doktora Tezi); Alpy, **De la répression du suicide.** Paris 1910

¹⁸ Dönmez, 89; aksi görüş: Önder, 80; Sahir Erman-Cetin Özek, **Ceza Hukuku Özel Bölüm. Kişilere Karşı İşlenen Suçlar** (TCK 448-490) Sahir Erman, İstanbul 1994, s.77